

Handläggare
Petter Bergeå
Telefon: 08-50833648

Till
Utbildningsnämnden
2025-01-23

Motion om att motverka den rasideologiska miljön

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/940

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att motverka den rasideologiska miljön från Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären beskriver trender i den högerextrema rasideologiska miljön där så kallade aktivklubbar genom dataspel och sociala medier rekryterar främst unga pojkar. Med anledning av detta ser motionären att kunskapen bland yrkesverksamma som har kontakt med barn inom skola och socialtjänst behöver öka.

Fortsatt önskar motionären att staden utvecklar en internutbildning för medarbetare inom skola och socialtjänst för att öka kunskapen om symboler, tecken och uttryck inom den rasideologiska miljön. Utbildningen ska tas fram i dialog med *Centrum mot Våldsbejakande Extremism*.

Förvaltningen delar motionärens oro kring det fenomen som beskrivs rörande rekryteringen av unga pojkar i sociala medier. Vidare delar förvaltningen också motionärens uppfattning att det är angeläget att utbilda medarbetare i skola, socialtjänst och andra tjänstemän som har kontakt med barn kring tecken på radikaliserings. Förvaltningen och staden arbetar i stora delar i enlighet med de intentioner som uttrycks i motionen vilket beskrivs i svaret.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att motverka den rasideologiska miljön från Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionären konstaterar att barn och unga rekryteras till högerextrema grupperingar genom sociala medier och dataspel. Det är då vanligt att extrema budskap maskeras som humor. I tillägg förekommer symboler och andra tecken som är svåra för utomstående att förstå innebörden av. Motionären ser därför att det behövs mer kunskap om detta bland yrkesverksamma som har daglig kontakt med barn.

Motionären önskar att medarbetare inom både skola och socialtjänst utbildas i att upptäcka tecken på att ett barn är på väg att radikaliseras. Ett verktyg för att identifiera tidiga tecken eller varningssignaler på radikalisering är kunskap om symboler, uttryck och annat som anammas från den rasideologiska miljön. Utbildningen ska tas fram i dialog med *Centrum mot Våldsbejakande Extremism*. Därefter kan utbildningen med fördel breddas till att även innefatta kännedom om andra våldsbejakande rörelsers symboler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal- och kompetensförsörjning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 januari 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 januari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen delar motionärens oro kring det fenomen som beskrivs rörande rekryteringen av unga pojkar i sociala medier. Förvaltningen delar också motionärens uppfattning att det är angeläget att utbilda medarbetare i skola, socialtjänst och andra tjänstemän som har kontakt med barn kring tecken på radikalisering.

Förutom möjligheten att vidta åtgärder i det enskilda fallet så är det angeläget att trender snabbt fångas upp och delas inom stadens verksamheter, berörda bostadsbolag och polis.

Förvaltningen arbetar i enlighet med Stockholm stads riktlinjer i

arbetet mot våldsbejakande extremism. Av riktlinjerna framgår under stycket ”Arbete mot extremistisk propaganda” att staden ska säkerställa att det på förskolor, fritidsgårdar, bibliotek, i grund- och gymnasieskolan, anpassade grund- och gymnasieskolan, och vuxenutbildningen bedrivs ett aktivt demokratistärkande arbete för att motverka propaganda, desinformation, fake news och filterbubblor. Berörda medarbetare ska ha kunskap om hur man ska hantera svåra samtal där individer tagit intryck av extremistisk propaganda och alternativa fakta. Det förebyggande arbetet ska vara förankrat i utvecklingen av problematiken på nätet.

För att stadens medarbetare ska kunna identifiera symboler med mera har en symbolsammanställning tagits fram riktad till anställda i Stockholms stad. Symbolsammanställningen innehåller symboler och logotyper från de tre våldsbejakande extremistmiljöer som säkerhetspolisen bedömer utgör de främsta hoten mot den svenska demokratin.

Vidare har en grundutbildning om våldsbejakande extremism tagits fram, samt en fördjupad e-utbildning om våldsbejakande högerextremism med nio avsnitt med olika teman. De båda e-utbildningarna finns tillgängliga på intranätet. Förvaltningens Mediotek erbjuder regelbundet utbildningar till skolpersonal kring memes, bildspråk och källkritiska förhållningssätt.

Förvaltningen är också delaktig i att ta fram ett nytt utbildningsmaterial kring arbetet mot våldsbejakande extremism och ensamagerande gärningsmän. Materialet är indelat i kapitel och kommer i första hand att kunna ledas av stadens samordnare för våldsprevention i olika sammanhang. Ett talmanus har tagits fram till presentationen för att kunna ge stöd för att chefer och andra kan leda internutbildningar i arbetsgrupper eller i mindre sammanhang. Förvaltningen har också gett utbildningar, eller planerar att ge utbildningar, om våldsbejakande extremism till rektorer och övriga yrkesgrupper inom skolans område, däribland skolpsykologer, lärare som arbetar med nyanlända elever och medarbetare på central förvaltning. Dessa utbildningar är levande och anpassade efter målgruppen och de behov som har identifierats.

Förvaltningen är positiv till att befintliga utbildningar utvecklas när nya symboler, trender eller händelser identifieras så att kunskap sprids inom staden.

Motionären lyfter att ett utbildningar bör tas fram i samarbete med *Center mot våldsbejakande extremism (CVE)*. Förvaltningen ser positivt på att samarbeta med CVE och är idag representerad med tre personer i det nationella skolnätverk som CVE samordnar. I

gruppen bidrar deltagarna för att öka kunskaperna kring våldsbejakande extremism medan andra städer och kommuner också bidrar med sin kunskap.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Petra Nergårdh
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion om att motverka den rasideologiska miljön

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2025-01-14